

Recht en bijstand bij juridische procedures

In deze folder leest u meer
over de juridische bijstand door
Slachtofferhulp Nederland en de
rechten van slachtoffers.

0900-0101 (lokaal tarief)

Een wirwar van instanties, schaderegelingen, juridische procedures en emoties. Daarmee krijgen slachtoffers en nabestaanden te maken na een misdrijf. Zeker wanneer een gebeurtenis leidt tot aangifte en vervolging. Een medewerker van Slachtofferhulp Nederland kan u informeren over de rechten van slachtoffers gedurende het strafproces. Ook kan Slachtofferhulp Nederland u juridisch bijstaan gedurende de procedure. In deze folder leest u meer over de bijstand door Slachtofferhulp Nederland en de rechten van slachtoffers.

Slachtoffer volgens de wet

De definitie van een slachtoffer volgens de wet: *'Degene die als rechtstreeks gevolg van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden. Dit kan ook een rechtspersoon zijn, bijvoorbeeld een vereniging of een bedrijf.'*

Bijstand van Slachtofferhulp Nederland

Medewerkers van Slachtofferhulp Nederland kunnen u op verschillende manieren en uiteenlopende momenten ondersteunen tijdens het strafproces.

Bijstand bij aangifte

Sommige mensen vinden het moeilijk om aangifte te doen bij de politie. Als u er tegenop ziet om alleen naar de politie te gaan, dan kunt u iemand meenemen. Bijvoorbeeld iemand uit uw eigen omgeving, maar ook een medewerker van Slachtofferhulp Nederland. Deze medewerker kan u ook uitleggen wat aangifte doen betekent.

Bijstand bij getuigenverhoor rechter-commissaris

Tijdens het vooronderzoek kunt u als slachtoffer worden opgeroepen voor een getuigenverhoor bij de rechter-commissaris. U bent verplicht om hieraan gehoor te geven. Een verhoor bij de rechter-commissaris heeft een vergelijkbare waarde als een verhoor voor de rechtbank. Ook de advocaat van de verdachte mag bij dit verhoor aanwezig zijn en u als getuige ondervragen. Een medewerker van Slachtofferhulp Nederland kan u voorbereiden op de gang van zaken tijdens een getuigenverhoor en eventueel bij het getuigenverhoor aanwezig zijn.

Bijstand bij het slachtoffergesprek of officiersgesprek

De officier van justitie biedt een slachtoffer bij bepaalde ernstige zaken een gesprek aan. Dat wordt een slachtoffergesprek of officiersgesprek genoemd. Meestal is dat gesprek voorafgaand aan de zitting, waarbij de officier van justitie het slachtoffer informeert over de gang van zaken, de bewijspositie en zo mogelijk over de strafeis. Als slachtoffer kunt u een dergelijk gesprek ook zelf aanvragen. Een medewerker van Slachtofferhulp Nederland kan dit voor u doen en/of bij het gesprek aanwezig zijn.

Bijstand bij spreekrecht

Als slachtoffer van een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf of als nabestaande mag u op de terechtzitting een verklaring afleggen over de gevolgen die u hiervan ondervindt. Het is belangrijk dat u zich goed voorbereidt op het spreekrecht. Slachtofferhulp Nederland kan u daarbij helpen. Als u zelf geen gebruik wilt maken van het spreekrecht, kunt u iemand machtigen om het spreekrecht voor u uit te oefenen. Dit kan een familielid of vriend zijn, maar bijvoorbeeld ook een medewerker van Slachtofferhulp Nederland.

Bijstand bij schriftelijke slachtofferverklaring

Wellicht wilt u liever niet spreken tijdens de zitting, maar wel de officier van justitie, rechter en verdachte informeren over de gevolgen van het misdrijf. In dat geval kunt u gebruikmaken van een schriftelijke slachtofferverklaring. Deze verklaring hoeft u niet mondeling tijdens de zitting toe te lichten, maar wordt wel als officieel processtuk toegevoegd aan het strafdossier. Op de zitting kunnen de officier van justitie en de rechter nadrukkelijk aandacht besteden aan de schriftelijke slachtofferverklaring. Slachtofferhulp Nederland kan u ondersteunen bij het opstellen ervan.

Bijstand bij het verhalen van de schade

Wanneer u door het misdrijf schade heeft geleden, kunt u in het strafproces de verdachte om een vergoeding vragen. Dit heet voegen. U kunt schriftelijk voegen via een formulier dat u door de officier van justitie wordt toegestuurd. Hebt u zich in het strafproces gevoegd, dan doet de rechter niet alleen een uitspraak over de straf van de verdachte, maar ook over de schadevergoeding die de verdachte aan u moet betalen. U hoeft dus geen aparte civiele procedure meer te starten. Het is belangrijk dat het voegingsformulier goed wordt ingevuld. Slachtofferhulp Nederland kan u daarbij helpen, net als bij het onderbouwen van uw claim.

Bijstand op de zitting

In principe is een zitting openbaar en dus ook voor u als slachtoffer toegankelijk. Wordt de zitting achter gesloten deuren behandeld, zoals bij strafzaken tegen minderjarigen, dan zal over het algemeen aan het slachtoffer bijzondere toegang worden verleend. Een medewerker van Slachtofferhulp Nederland kan desgewenst met u meegaan naar de zitting.

Bijstand bij beklag tegen het niet-vervolgen

De officier van justitie kan besluiten om een verdachte niet te vervolgen. Bijvoorbeeld omdat er onvoldoende bewijs is gevonden. Ook kan de officier van justitie de verdachte aanbieden van strafvervolgning af te zien, als de verdachte bereid is tot het betalen van een boete of het uitvoeren van een werkstraf. Bent u het niet eens met het besluit van de officier van justitie? Dan kunt u hier tegen een klacht indienen bij het gerechtshof. Slachtofferhulp Nederland kan u hierbij ondersteunen.

Bijstand bij aanvraag Schadefonds Geweldsmisdrijven

Slachtoffers van een ernstig geweldsmisdrijf kunnen een eenmalige uitkering ontvangen vanuit het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Bijvoorbeeld wanneer geen dader of verdachte gevonden is of wordt veroordeeld. Een medewerker van Slachtofferhulp Nederland kan u helpen met een aanvraag bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Ook kan Slachtofferhulp Nederland voor u nagaan of er in uw zaak nog andere mogelijkheden voor schadevergoeding zijn.

Slachtofferloket

Als slachtoffer kunt u met al uw vragen over het verloop en de afhandeling van uw aangifte terecht bij het Slachtofferloket. Dit geldt zowel voor vragen over de afhandeling van de aangifte bij de politie, als over de afhandeling van de strafzaak bij het Openbaar Ministerie (OM). In het Slachtofferloket werken politie, Slachtofferhulp Nederland en het OM nauw samen. De Slachtofferloketten zijn gevestigd bij de rechtbanken.

Rechten van slachtoffers

De rechten van slachtoffers en nabestaanden in Nederland zijn verankerd in de Wet versterking positie slachtoffer. Hieronder leest u welke rechten u heeft. Slachtofferhulp Nederland kan u hierover uitgebreid informeren en zo nodig ondersteuning bieden.

Recht op goede bejegening

Als slachtoffer heeft u recht op een correcte behandeling (bejegening) door de politie, het OM en de rechterlijke macht. Als u zich niet correct bejegend voelt, kunt u hierover een klacht indienen bij de desbetreffende instantie.

Recht op informatie

Politie en OM moeten u als slachtoffer op de hoogte houden over bijvoorbeeld het al dan niet voortzetten van vervolging, de zittingsdatum en (in bepaalde gevallen) de vrijlating van een verdachte of veroordeelde. Daarnaast is het de plicht van deze

instanties u als slachtoffer te informeren hoe u eventuele schade kunt verhalen. Als slachtoffer kunt u natuurlijk ook altijd zélf bij het Slachtofferloket actief om informatie vragen over de stand van zaken. De politie of het OM horen uw vragen over de voortgang van het opsporingsonderzoek zo volledig mogelijk te beantwoorden.

Recht op bijstand

Als slachtoffer heeft u het recht iemand mee te nemen naar de zitting om daar (mede) het woord te voeren. U bent daarbij vrij om te kiezen door wie u zich wil laten bijstaan. Denk aan een vriend, familielid of iemand die uw schade goed kan uitleggen, zoals uw boekhouder. U kunt ook kiezen voor bijstand door Slachtofferhulp Nederland (kosteloos) of voor een advocaat. Slachtoffers van een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf kunnen in beginsel kosteloos bijstand van een advocaat krijgen. Als u als slachtoffer onvoldoende Nederlands spreekt, heeft u recht op bijstand door een tolk.

Recht op inzage en/of kennisname van de processtukken

Als slachtoffer heeft u recht op kennisneming van de processtukken. De officier van justitie moet hiervoor toestemming verlenen. Als de officier van justitie kennisneming van stukken wil weigeren, heeft hij hiervoor een machtiging nodig van de rechter-commissaris. De inzage in het dossier is gratis. Het recht op kennisneming betekent in beginsel ook een recht op een kopie van deze stukken. Als de officier toestemming voor het verstrekken van kopieën weigert, deelt hij dat schriftelijk aan u mee. Hiertegen kunt u binnen twee weken bezwaar maken bij de rechter-commissaris. De officier van justitie kan kopieën weigeren als dat bijvoorbeeld in het belang van het onderzoek is, of om de persoonlijke levenssfeer van de verdachte of getuigen te beschermen.

Verkeersongeval

Als u het slachtoffer bent van een verkeersmisdrif is de informatie in deze folder ook op uw situatie van toepassing. Voor schadevergoeding kunt u het beste de verzekeraar van de verdachte aanspreken. Slachtofferhulp Nederland kan u hierbij adviseren en u doorverwijzen naar een rechtshulpverlener.

Recht om stukken aan het strafdossier toe te voegen

Een slachtoffer kan documenten aan het procesdossier laten toevoegen, voor zover deze relevant zijn voor de beoordeling van de zaak tegen de verdachte of de vordering op de verdachte. Dit kan een schriftelijke slachtofferverklaring zijn, een medische verklaring of bijvoorbeeld kwitanties. De officier van justitie moet hiervoor toestemming verlenen. Hij bepaalt of de stukken relevant zijn voor de zaak. Als de officier van justitie toestemming wil weigeren, heeft hij hiervoor een machtiging nodig van de rechter-commissaris. Als de officier weigert de stukken toe te voegen, deelt hij dat schriftelijk aan u mee.

Recht om schade te verhalen

Een slachtoffer heeft recht om schade te verhalen door zich te voegen in het strafproces.

Spreekrecht/schriftelijke slachtofferverklaring

Als slachtoffer van een ernstig misdrijf heeft u het recht om een verklaring af te leggen over de gevolgen die u ondervindt van het misdrijf.

Recht op uitkering door het Schadefonds Geweldsmisdrijven

Een slachtoffer kan recht hebben op een uitkering door het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Meer informatie

Bezoek voor aanvullende informatie over de onderwerpen in deze folder ook www.slachtofferhulp.nl/strafproces of www.slachtofferhulp.nl/belangenbehartiging.

Slachtofferhulp Nederland

Slachtofferhulp Nederland biedt juridische, praktische en emotionele hulp aan slachtoffers van een misdrijf, calamiteit of verkeersongeluk. Daarnaast is Slachtofferhulp Nederland er voor nabestaanden, getuigen en andere betrokkenen. De landelijke organisatie telt ruim 75 bureaus. Jaarlijks ontvangen ruim 150.000 mensen kosteloos hulp.

Contact

Voor hulp of vragen kunt u van maandag tot en met vrijdag van 9.00 -17.00 uur contact opnemen met **0900-0101** (lokaal tarief).

Ga voor meer informatie naar: **www.slachtofferhulp.nl**